

Х

Изх.№

ДО
Г-Н РУМЕН РАДЕВ
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Относно: Обществено обсъждане на Проект на Териториален план за справедлив преход на област Перник

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН РАДЕВ,

По повод публикувания за обществено обсъждане Проект на Териториален план за справедлив преход (Проект на ТПСП) на област Перник изразявам следното становище:

Дълбока загриженост и безпокойство буди планът за ускорено затваряне на мощности в „Топлофикация-Перник“ АД, които понастоящем осигуряват централно топлоснабдяване с гореща вода и отопление на около 20 хиляди домакинства в гр. Перник. С притеснение отбелязвам, че хилядите битови клиенти на централното топлоснабдяване в гр. Перник не са определени като заинтересована страна от нисковъглеродния преход. Няма и гаранции, че техните интереси ще бъдат защитени след 2026 г. Във връзка с това смятам, че съществен пропуск в Проекта на ТПСП е липсата на визия за бъдещето на централното топлоснабдяване на гр. Перник.

Обсъжданият документ дава индикации за четири възможни варианта:

- електрификация на отоплението;
- в ТЕЦ „Република“, част „Топлофикация-Перник“ АД, се извършва промишлена реконструкция и технологично преминаване към друг енергиен източник – различен от въглищата, за да се намалят въглеродните емисии;
- ТЕЦ „Република“ не преминава към друг енергиен източник и спира през 2027 г. Замества се от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), като са предвидени 105 MW електрическа мощност, 502 MW топлинна мощност - фотоволтаици, зелен водород, геотермална енергия, вятърни турбини или биометан;
- ТЕЦ „Република“ не преминава към друг енергиен източник и спира през 2027 г., като в този срок не са изградени необходимите за топлоснабдяването на битовите клиенти в гр. Перник заместващи мощности.

Съществен недостатък на предоставената за обществено обсъждане информация е липсата на данни дали всеки от тези варианти е проучен от Министерството на енергетиката, дали са проведени консултации с дружеството лицензиант за дейността „пренос на топлинна енергия“ на територията на гр. Перник и как при всеки от тези

варианти ще бъдат защитени интересите на битовите клиенти да получават сигурно, качествено и непрекъснато снабдяване с топлинна енергия на достъпни цени.

Така например стои въпросът дали при преминаване към електрификация на отоплението на сградите – етажна собственост (СЕС), електроразпределителните мрежи в гр. Перник и вътрешните електрически инсталации в сградите и в жилищата на гражданите могат безпроблемно да понесат допълнителните електрически товари.

В случай че се планира заместване на въглищни топлинни мощности с топлинни мощности от ВЕИ, направени ли са проучвания за тяхното разполагане и съответно за използваемостта на съществуващата топлоснабдителна инфраструктура.

Обръщам внимание, че за битовите клиенти е важно преходът към нискоемисионно отопление да не изисква от тях да правят съществени собствени разходи за изграждане на нови съоръжения или вътрешни инсталации. Смятам за справедливо, ако такива инвестиции се налагат, те да бъдат изцяло обезпечени с обществени средства, тъй като произтичат от решения на държавни институции.

Горното е от особено значение, предвид публикуваната на 09.08.2023 г. информация от Министерството на енергетиката, че ТПСП за областите Стара Загора, Перник и Кюстендил ще бъдат изпратени към Европейската комисия за одобрение като ключово условие трите най-засегнати от енергийния преход региона да получат подкрепа на стойност 1,15 млрд. евро.

В Проекта на ТПСП за област Перник е записано, цитирам: „Предвидените траектории за енергиен преход отчитат допълнително Плана за възстановяване и устойчивост на България (ПВУ), одобрен през май 2022 г., като се приема, че производството на електроенергия от въглища ще спре до 2038 г. Подобна траектория е възложена с решение на Народното събрание от 12 януари 2023 г.“. Предвид това смятам за необходимо да бъде посочено поради какви причини за извършването на нискоемисионната трансформация в ТЕЦ „Република“ е определен ускорен график до 2026 г.

Важно е също Министерството на енергетиката да даде оценка доколко е реалистично инвестициите в новите заместващи нискоемисионни или ВЕИ топлинни мощности да се осъществят с бързи темпове в следващите три години. Има ли опасност хиляди битови клиенти на централното топлоснабдяване в гр. Перник да останат без обслужване през 2027 г. и какви конкретни стъпки ще бъдат предприети, за да не се допусне енергийна несигурност за потребителите.

В заключение заявявам становище, че Проектът на ТПСП на област Перник следва да бъде преработен и допълнен с конкретни мерки, които да гарантират защита на интересите на битовите клиенти на топлоснабдителни услуги в града с фокус върху сигурността на доставките и формирането на възможно най-ниски цени.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**